

Izhaja:
vsak ponedeljek in četrtek
popoldne.
Stane za celo leto 15 L.
„ pol leta 8 „
„ četrt „ 4 „
Za inozemstvo celo leto
35 L.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se ne
moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperte.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 85

V Gorici, v četrtek 6. novembra 1924.

Leto VII.

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi
se računajo po dogovoru
in se plačujejo v naprej.
List izdaja konsorcij
„GORIŠKE STRAŽE“
Tisk Zadruga tiskarne
v Gorici
Riva Piazzutta št. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli šte. 5.
— (prej Scuole). —

Prva obletnica.

Začelo je teči drugo leto, odkar je vladajoča stranka vničila našemu ljudstvu vse šole v materinem jeziku. Naša dolžnost je, da povemo še enkrat našim oblastnikom zakaj se borimo in se bomo borili do konca proti njihovi šolski politiki:

1. Uradno ste priznali, da ima šolska reforma namen, spremeniti Slovence v Italijane, v Italijane po jeziku, po duhu in čustvovanju. Vničiti in izkoreniniti hočete iz našega ljudstva slovensko duševnost in ubiti tako na tej zemlji slovensko kulturo. To je odkrito povedal in priznal minister Casati našim zastopnikom.

Boj proti vaši šolski politiki je torej boj za samostojnost in svojstvenost duševnega življenja Slovencev, je boj za obstanek slovenske kulture. Če smo značajan in nepokvarjen rod, se moramo boriti z vsem srcem in z vso močjo brez prestanka proti vaši šolski politiki.

2. Vaš šolski zakon ste vpeljali PROTI VOLJI RODITELJEV. Slovenski očetje in slovenske matere nočejo take vzgoje, naše starše se uklonili le s silo, ki vam jo daje država. Vi ste posegli v naravne pravice naših družin, vzeli ste staršem oblast nad vzgojo njihovih otrok. Naravni zakon uči, da so otroci last staršev in ne last države, starši so jih rodili in ne vlada, zato imajo najprej starši pravico odločati o vzgoji svoje dece, saj so zanjo pred vestjo in Bogom odgovorni.

Če se borimo proti vaši šolski politiki, se borimo za naravne pravice staršev, borimo se za nedotakljivost in avtonomijo naših družin.

3. Proti vaši šolski politiki se bojujemo tudi kot davkoplačevalci. Demokratsko načelo davčne pravičnosti veleva, da se morajo davki uporabljati v blagor ljudstva, ki davke plačuje, in sicer tako, kakor ljudstvo želi in hoče. Ljudstvo hoče vedeti, kam gre in kako se uporablja njegov denar. V naprednih demokratičnih državah se bojujejo ljudske množice za popolno kontrolo nad plačanimi davki in so dosegle že lepe uspehe. V nekaterih državah imajo n. pr. drugorodne manjšine pravico, da pazijo, ali se njihovi šolski davki uporabljajo za njihove narodne šole.

Mi živimo v drugih razmerah. Denar, ki ga plačuje naše ljudstvo za šole, se ne uporablja več za slovensko šolstvo, temveč za italijansko. Taka politika je proti volji in proti interesom Slovencev.

Začeli smo boj proti vaši šolski politiki tudi kot davkoplačevalci, nadaljevali ga bomo z vso močjo v imenu socialne pravičnosti.

4. Borimo se proti politiki vladajoče stranke kot kristjani, ki vedo, da je bil slovenski narod ustvarjen po volji Boga kakor vsi ostali narodi na svetu. Bog hoče, da Slovenci živijo, da razvijajo svojo svojstveno kulturo in izvršijo nalogo, radi katere so bili postavljeni v svetovno zgodovino.

Naj ne mislijo, gospodje, da je vprašanje slovenskega šolstva že končano. Borba za naš jezik, za naše šole, za našo samostojno kulturno življenje je šele pričela. In ko bodo vsi današnji oblastniki že davno mrtvi in bodo njihove in naše kosti že gnile pod zemljo, bo na tej lepi grudi še vedno živelo slovensko ljudstvo in se borilo za šolo v materinem jeziku. Borilo se bo, dokler ne zmaga, zmagalo pa bo gotovo.

Kaj se godi po svetu?

Po angleških volitvah.

Volilna bitka na Angleškem je končala z velikansko zmago konservativne stranke in s porazom Mac Donaldove delavske vlade. Zmaga konservativcev je tako silna in popolna, kakor je nihče, tudi konservativci sami niso pričakovali. Konservativna stranka je odnesla 410 poslancev, delavska pa le 152. V angleškem parlamentu razpolagajo konservativci z dvetretjinsko večino, njihovi vladi je zagotovljeno za več let neoporečno gospodarstvo nad angleško državo. Izid volilne bitke je presenetil vso Evropo in to po vsej pravici, ako pomislimo, da je Delavska stranka zgubila nad 40 poslancev, medtem ko je njena moč zrastle od zadnjih volitev za nič manj ko en milijon 250 tisoč glasov. Stranka je mogočno napredovala, a je bila poražena. Kako naj si to raztolmačimo?

Vzrok Mac Donaldovega poraza

tiči predvsem v čudnem, krivičnem volilnem redu. Na Angleškem ima vsak poslanec svoj volilni okraj, kakor je bilo nekoč v pokojni Avstriji. V okraju se izvoli samo en poslanec, in sicer tisti, ki ima največ glasov. Ako je dobil na primer konservativec 16.000 glasov, delavski kandidat 15.400, liberalci 14.600, je izvoljen za poslanca konservativec, četudi imajo delavci in liberalci skupaj veliko večino v okraju. Ožjih volitev Angleži ne poznajo. V našem slučaju je 15.400 delavskih in 14.600 liberalnih glasov zgubljenih. 30.000 volilcev je brez zastopnika, njihovi glasovi so vrženi v stran. Tako je zgubila pri teh volitvah Delavska stranka na stotisoče in stotisoče glasov in bo imela 40 poslancev manj, čeravno so se povečale njene vrste za en milijon in 250 tisoč volivcev.

Razpadanje liberalizma.

Da je kapitalistična konservativna stranka izvojevala tako hrupno in mogočno zmago, ima pa še drugi važni vzrok. Liberalna stranka, ki je bila še pred kratkim najnevarnejša tekmovalka konservativcev, je bila v volitvah tako krvavo in neusmiljeno tepeana, da je skoro izrinjena iz parlamentarnega življenja. Voditelj liberalcev Asquith je propadel, v zbornici bo sedelo približno 40 liberalnih poslancev. Stranka, ki je vodila nekoč usodo angleške države in ki je prepletana s svojimi koreninami v vso zgodovino angleškega naroda, počasi razpada in prepušča svoje mesto Delavski stranki. Miljonske množice, na katere se je angleški liberalizem opiral, so šle po ogromni večini h konservativcem in tako je pri zadnjih volitvah vojska konservativnih volilcev narastla, kakor da bi jo kdo teptal iz zemlje.

Resnična podoba angleških razmer.

Krivični volilni red in strašni poraz liberalizma, ki je koristil konservativcem, sta dva poglobitna vzroka Mac Donaldovih neuspehov. Sicer pa je treba priznati, da bi pritikal liberalcem več ko 40 poslancev, zakaj oni so še hujše trpeli in izgubili mnogo več glasov v posameznih volilnih okrajih ko delavci. Najbolj jasno govore številke: konservativci so imeli približno 7.400.000 glasov, Delavska stranka 5.525.000, liberalci nekaj več ko 3.000.000, poslancev pa imajo kon-

servativci 410, delavci 152, liberalci 41. Za izvolitev vsakega konservativnega poslanca je bilo po končnih računih potrebno 19.632 glasov, za delavskega 38.464, za liberalnega pa 94.100. Ako bi bila dobila vsaka stranka toliko poslancev, kolikor odgovarja njeni številni moči, tako da bi prišlo na vsakega poslanca enako število glasov, bi bili dobili konservativci mesto 410 le 215 poslancev, delavci 201 mesto 152, liberalci 112 mesto 41. Tak bi bil izid volitev, ako bi vladal na Angleškem proporcionalni ali sorazmerni volilni sistem, ki je edino pravičen.

Le tak način volitev bi bil mogel podati pravo in resnično sliko razmer

Prelom s preteklostjo.

V socialni zgodovini Anglije pomenijo te volitve začetek nove dobe. Na Angleškem sta vladali skozi stoletja državo dve stranki: konservativna in liberalna. Par let je bila na krmilu ena, nato je prišla druga in tako so si konservativci in liberalci menjavali oblast in dovedli Veliko Britanijo do današnje gospodarske in politične veličine. Druge stranke na Angleškem niso prihajale v poštev, razen liberalne in konservativne se ni mogla nobena uveljaviti. To je angleški sistem dveh strank, ki je zaslovel po vsem svetu in vzbujal občudovanje v državah, kjer je vladala velika strankarska in politična razcepljenost. Angleški delavci so bili dolgo časa brez lastne stranke. Volili so po večini liberalce, ki so zato sprejemali v svoj program delavske zahteve. Pol stoletja je bil angleški proletariat pod političnim vodstvom liberalizma. V časih ko so v vseh evropskih državah delavci ustvarjali mogočne politične organizacije, so bili angleški delavci brez lastne stranke. Šele leta 1903. se je ustanovila Delavska stranka pod vodstvom Mak Donalda. Po več ko dvajsetletnem boju se je delavstvo iztrgalo vodstvu liberalnega meščanstva in pri zadnjih volitvah je angleški proletariat dosegel svojo popolno neodvisnost. Delavci so potisnili liberalce v ozadje ter postali edini nevarni tekmeč konservativcev. Vse kaže, da se bodo v bodoče borili za vodstvo države le konservativci in delavci. Angleško delavstvo je postalo sposobno vladati največjo in najmogočnejšo državo na svetu. To je popolnoma nova doba socialne zgodovine Anglije. V tem tiči notranje-politični pomen angleških volitev.

Posledice v inozemstvu.

Bravcem »Goriške Straže« smo že pokazali, kako mogočno vplivajo volitve na Angleškem na politično življenje ostalih držav. Zmaga konservativcev je potresla duhove v vsej Evropi. Na Francoskem so dobili pogum nacionalisti in Poincarejeva stranka se je začela že pripravljati, da vrže Herriota. Francoski ministrski predsednik je bil sklenil dogovor z Mak Donaldom in si izgovoril pomoč Anglije v vseh rečeh, ki se tičejo Nemčije, Zveze narodov, medsebojnih dolgov antantnih držav itd. Sedaj ko je padla Mak Donaldova vlada, se je začela vsa politika Herriota majati. Najbolj občutijo padec Mak Donaldov Rusi. Veliko posojilo sovjetski Rusiji je padlo v vodo, s tem je zadan hud udarec gospodarstvu Rusije. V Italiji so fašisti vzdignili slavospev na čast konservativcem. Njihovo časopisje je vse v veselju, da je Delav-

ska stranka poražena. Mussolini je imel govor, v katerem je rekel:

„Zrušil se je del mednarodne protifašistovske fronte“.

Po našem obstoji med fašisti in angleškimi konservativci globoka razlika, med nazori obeh strank zija prepad in zato fašistovska vlada ne more pričakovati Bog zna kakšnih dobrot od konservativcev. Saj je za časa krfskih dogodkov nastopil konservativni minister Curzon z največjo ostrino proti fašistovski vladi in jo ogorčeno napadal v Zvezi narodov. Kljub temu je pa konservativna stranka evropskemu fašizmu prijaznejša nego Mak Donald. Konservativci so nacionalisti, oni hočejo krepkejšo vojsko, so nasprotni sovjetski Rusiji, niso tako navdušeni za Zvezo narodov, so odločni sovražniki socializmu itd. Njihova zmaga bo radi tega okrepila duh militarizma in kapitalizma v vseh državah Evrope. To so zunanje-politične posledice angleških volitev. Dobro je le eno: nova vlada bo izpolnila vse pogodbe, ki jih je Mak Donald že podpisal, zakaj taka je angleška navada, in konservativci bodo ravnali zelo previdno in razsodno, ker visoka politična kultura Angležev je nasprotna vsem drznim in nepremišljenim skokom.

Radič je začel zopet butati.

Kako napačno in škodljivo je bilo, da so v Belgradu prisilili Davidovičovo vlado k odstopu, postaja sedaj vedno bolj jasno. Radič se je že navduševal za Srbe, hvalil je že kralja in branil nedotakljivo edinstveno Jugoslavijo, hotel je celo v vlado pomagat graditi skupno državo, ko so Pašič, Pribičević in generali vrgli čez noč Davidoviča in pognali Radiča nazaj v njegovo staro brezplodno politiko. Mesto da bi bil Radič sedaj v vladi ter delal pozitivno za državo, je začel zopet buniti Hrvate in vodi najbolj divjo borbo proti Belgradu. Svoje bravec smo že obvestili, kako je Radič s svojimi ostrimi govori pokvaril položaj Davidoviču in Korošcu ter malodane razbil vladno večino v parlamentu. Davidoviču in Korošcu se je le z največjo težavo posrečilo rešiti zvezo z Radičem in ohraniti tako blok muslimanov, Ljudske stranke, Demokratov in Radičevcev. Komaj so se duhovi malo pomirili, je Radič nanovo udaril in to pot še hujše ko prvič. Preteklo soboto je imel namreč v Zagrebu govor, ki presega vse njegove dosedanje politične kozlarije.

Polom kakor ga ni še bilo na Balkanu.

Da razumemo Radičeve izpade, moramo pomisliti, da v Belgradu še vedno ni kriza rešena. Ukaz sestaviti vlado je dobil demokrat Kosta Timotijević, ki je vpisan v klubu Davidoviča, a se ne strinja z njegovo politiko do Hrvatov. Timotijević je Radiču nasproten in očita Davidoviču, da preveč popušča Hrvatski republikanski kmečki stranki. Radiča je razburilo, da so določili za bodočega načelnika vlade moža, kateremu Hrvati ne zaupajo, in tako je Radič že na shodu v Križevcih začel groziti:

»Mi zahtevamo tole: parlamentarno vlado ali vlado večine (Davidoviča), ako tega nečete, tedaj pa svobodne volitve. To mora biti, sicer pride do loma in poloma, kakoršnega na Balkanu ni še bilo; vse se bo zlomilo razen Hrvatske, ona stoji ko zid. Zivela Hrvatska!«

Toda ta njegova grožnja je bila le uvod k govoru, katerega je držal pre-

teklo soboto pred zbranimi poslanci svoje stranke.

Lahkomiselni napadi na kralja.

V svojem govoru je Radič rekel med drugim: »Politični položaj nas je prisilil, da združimo svojo usodo s Srbijo. V Srbiji ni svobode. Z našim saborom nikdo ni nikdar delal tega, kar dela kamarila sabljašev, na čelu jim Aleksander. V Jugoslaviji smo jedva dočakali pošteno vlado, a sedaj jo ruši tisti, ki je prisegel na ustavo in ki ima vso moč v ustavi.

Iz te krize so edini in pravi izhod volitve. Mi hočemo volitve izzvati. Če ne na drug način, pa na ta način, da naredimo v skupščini predlog, s katerim stavimo pod obtožbo kralja. Jaz sem prepričan, da bo nato parlament takoj razpuščen.«

Razen tega je Radič napadel v svojem govoru Davidoviča in notranjega ministra Petroviča, katerima pravi, da sta enaka Pašiču, napadel je dr. Korošca in Slovence, češ. da so brez poguma, napadel voditelja muslimanov ministra Spaha in rekel, da bo njega in Korošca zmelel pri volitvah.

„Vse je lažljivo in napačno.“

Vsak si lahko misli, kakšen vtis so napravile te izjave v Belgradu. Voditelji vladnih strank so se brzojavno obrnili v Zagreb in poprašali takojšnjega pojasnila. Radič jim je odgovoril na kratko: »Vse je lažljivo in

napačno.« Ravnotako je pojasnjeval glavnemu uredniku »Pravde«: »O kralju sem govoril dostojno kakor vedno. Smatram in sem trdno prepričan, da je kralj poštenjak od nog do glave, toda njegova okolica je podla. Moj govor so potvorili v Belgradu.«

Zopet je Radič prisiljen, da popravlja svoje izjave in preklicuje, kar je rekel. Kdo naj jemlje takega politika resno v račun? Kdo se more nanj zanašati.

Ali se prelomijo vrste vladne večine?

Da bi zvedeli, pri čem so, so poslali voditelji vladnih strank Radiču še sledečo brzojavko:

»Gospodu Stjepanu Radiču, Zagreb. Ali naj znači sinočni Vaš govor, ki ga danes objavljata »Politika« in »Vreme«, konec širšega skupnega bloka? Čim najprej je potreben Vaš odgovor! Ljuba Davidovič, Korošec, Spaho in Nastas Petrovič.«

Radič je odgovoril, da hoče ostati zvest svojim dosedanjim zaveznikom in da ne misli razbijati skupne vladne večine.

Položaj je kljub temu zelo zamotan in težaven in prav kmalu bomo lahko slišali vest, da so vezi z Radičem in vlado pretrgane.

Ako se to zgodi, pojde politika države povsem nova pota, sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci bo trpel, in Bog zna, kedaj se uresniči.

vimo je zelo značilno, da je pri tej proslavi prišlo po nekaterih mestih do krvavih izgrediv. Srd fašistov se je tokrat obrnil proti bojevnikom in vojnim pohabljenecem, ki se niso hoteli vdeležiti dne 28. okt. druge obletnice fašistovskega preobrata, a so v torek nastopali kot samostojna organizacija s svojimi zastavami. Do težjih spopadov je prišlo v Rimu in Milanu, kjer je bilo tudi nekaj ranjenih. Manjši izgredi so bili še po drugih krajih. Fašisti pač nočejo dopustiti nikomur svobodnega gibanja, so vedno in povsod nasilni.

Resnica bode v oči.

Prefekt v Milanu je imel včeraj 5. t. m. zelo naporen dan: zaplenil je kar osem časopisov. Zaplenil jih je z utemeljitvijo, da so objavili pretirana in netočna poročila o izgredih, do katerih je prišlo, kakor poročamo na drugem mestu, pri torkovih slavnostih zmage. Med drugimi so bili zaplenjeni: »Corriere della Sera«, »Avanti«, »Giustizia« in »Unità«.

Nicolotti je dobil nevarnega konkurenta.

Kako gospodarji Jugoslavija?

Po prvotnih računih bi morala potrositi država v prihodnjem letu 19.000 milijonov, to je 19 milijard dinarjev. Vlada je sklenila varčevati in zmanjšala izdatke za 4000 milijonov. Doslej je torej izdatkov 15 milijard. Največ potrosi vojaštvo, in sicer okoli 4 milijarde, druge so že z enice s 3 milijardami. Računajo, da bo imela država toliko dohodkov, da bo krila z njimi vse stroške. Jugoslavija je spravila svoj proračun v ravnotežje in to je velik napredek za mlado državo.

Največji slovenski zvon

bo v Mariboru na Štajerskem. Velikan tehta 3.500 kg. Vtila ga je domača livarna.

Šolski upravi.

Od mnogih strani prejema uredništvo »Gor. Straže« dopise, v katerih se stariši pritožujejo proti šolskemu urniku. Zlasti v hribovitih krajih otroci vsled tega mnogo trpijo. Otroci gredo od doma ob 6. in 7. uri, da pridejo pravočasno v šolo. Potem presedijo v šoli po pet ur brez kosila. To je seveda težko vzdržljivo; škoduje tudi zdravju otrok in nasprotuje uspešnemu pouku. Potrebno je, da upoštevajo šolska oblastva v tem oziru želje starišev in razdelijo pouk tako, da ne bodo otroci trpeli na zdravju in pri pouku.

„Mi gremo naprej, mi strelci!“

V zadnjem času so začele črne srajce znova rositi blagoslov miru, ljubezni in reda na italijanske državljanke. Italijanski listi poročajo o težkih nasilstvih. Na dan vseh svetih so fašisti n. pr. do krvi pretepli social. poslanca Corvina, ko je obiskal grob svojega očeta. Tudi med nami so razvili živahno »delovanje«. V Boljuncu pri Trstu so izvršili pred dnevi pravcati napad; pretepli so vsakega moža, ki so ga dobili na cesti in zažgali nekemu revežu hišo. Z nasilstvi so nastopili proti občinskemu tajniku v Komnu in proti našemu ljudstvu v Lipi in Gorjanskem. Roberto Nicolotti, zagradi za telefon in naroči državnemu pravdniku naj nastopi z vso strogostjo proti zločincem. Mogoče te pa prijemlje pregrešna misel, da bi spravil na zatožno klop »Gor. Stražo«, ki poroča o zločinih in zločincih. Mogoče, pri Robertu je vse mogoče!

Polom »Banke Adriatike.«

Pri »Zadružni zvezi« v Trstu se je osnoval odsek, ki si je nadel nalogo, da zastopa koristi upnikov tržaške »Banke Adriatike«. Pozivljajo se vsled tega vsi prizadeti, da prijavijo svoje kakršnekoli terjatve nasproti omenjeni banki imenovanemu odseku do 20. novembra t. l. Prijave naj se naslovijo na »Zadružna Zveza« v Trstu, Via Torre Bianca 39/1.

Obsojamo tako postopanje.

Veliko je slučajev, ko kmet ne more plačati vojnega materiala. Pri se-

danjem slabem gospodarskem položaju to ni nič čudnega. Kljub temu postopajo uslužbenci krminskega urada za pobiranje vojnega materiala v zadnjem času z ljudmi naravnost brezobzirno. Grozijo jim ter jim odkrivajo kratkomalo stanovanja in hleve, tako da so ljudje in živina izročeni slabemu vremenu. Potrebno je, da pridni ter za vse vneti Roberto Nicolotti poskrbi v tej zadevi za red.

Prijatelj goriških beguncev.

Prihodno nedeljo 9. t. m. se bo vršilo v Stični na Dolenjskem velepomembno slavlje. V tamošnjem staroslavnem cistercijskem samostanu (beli menihi) bo zasedel opatski stol prvi slovenski opat v Stični dr. Avguštin Kostelec. Novoizvoljenega opata bo blagoslovil in slovesno vstolil ljubljanski knezoškof. Novi opat, ki je bil dosedaj prior samostana, je tudi mnogim goriškim Slovincem dobro znana osebnost. Med svetovno vojno je bila Stična varno zavetišče mnogih naših ljudi. Zlasti mnogo duhovnikov s prevz. nadškofom na čelu je našlo v tamošnjem samostanu gostoljubno streho. Tam je preživelo štiri begunska leta tudi naše bogoslovno semenišče. Novi opat dr. Kostelec je bil pa oni mož, ki je z vso velikodušnostjo skrbel za naše begunce in jim je skušal olajšati njihovo gorje. Tudi mi Goričani se pridružujemo njegovim mnogoštevilnim častilcem onstran meje in mu k njegovemu slovesnemu dnevu pošiljamo tople pozdrave. Božji blagoslov naj spremlja prvega belega slovenskega opata!

Prosvetna zveza.

Čolničeva Glasbena priloga.

Pevski oddelek P. Z. ima namen izdajati vsaki mesec prilogo, da ugodni željam, izraženim na sestanku pevovodij. Pridobil je že razne skladatelje, med drugimi tudi Emila Adamiča. Gre samo še zato, da se stvar finančno omogoči. Zato pozivljamo vse okrožne pevske referente, da v svojih okrožjih pričnejo z najživahnejšo agitacijo po sledečem načrtu: vsak pevski zbor mora naročiti *najmanj* 1 izvod za vsakega drugega pevca. Razložite, koliko bi se na prepisovanju prihranilo. Agitacija se mora vršiti osebno od zbora do zbora. Čim več naročil dobimo, tem boljša in raznoličnejša bo priloga. Cena se bo seveda v razmerju z naročili znižala. Okrožni pevski referenti! Nujno vas prosimo, da zastavite svoje sile za čim uspešnejšo agitacijo in to takoj, da zberemo v čim krajšem času naročila. Novo leto se bliža! Dokler nimamo zagotovljenih naročil, sklepov ne moremo izvršiti. Poročilo o uspehu vaše propagande pričakuje do 15. novembra Pevski oddelek Prosvetne zveze v Gorici, Corso Verdi 37. Načelnik: Doktorič.

Vinko Vodopivec:

Pevska koračnica.

za moški zbor, ki je izšla kot Čolničeva priloga, se dobi tudi v knjigarni K. T. D. v Gorici.

Pozdravi fantov — vojakov.

Slovenci pri 19. topniškem polku v Florenci pošiljamo pozdrave našim staršem, bratom, sestram, dekletom in prijateljem!

Pred nekaj meseci smo se oglasili zadnjič v »Straži«, med tem smo pa postali stari, izkušeni vojaki. Preživeli smo v alpskih višinah lepe poletne noči in pri topovih bobneče dneve. Gledali smo iz genovske obali odprto morskno plan in občudovali njene penče se valove, razbijajoče se ob trmasten skalovju.

Zdaj domujemo tukaj, polagoma štejemo poslavljajoče se mesece in čakamo na čas, ko se bo oglasilo pod okni petje naših naslednikov.

Faganel Bogomil in Ciril - Vrtojba; Skok Mirko, Lokve; Velikonja Stanko, Dol-Otlaca; Širok Andrej, Trst; Sedmak Danilo, Trst; Ivan Malalan, Opčine; Podgornik S. Čepovan; Posega Pavel, Velika Brda; Tone Janez, Tominja, I. Bistr.; Kutin Franc, Vrsno; Pavlin Franc, Sv. Peter p. Gorici; Volarič Ivan, Svino pri Kobaridu; Hvalič Rudolf, in Beltram Albert, Vogrsko.

DNEVNE VESTI.

Naročnikom in čitateljem.

Vsled praznikov je v soboto 1. t. m. ves dan in v ponedeljek 3. t. m. popoln dan delo po tiskarnah počivalo. Radi tega v ponedeljek »Straža« ni izšla. Ker zadnji četrtek še nismo točno vedeli, kako bodo tiskarne obhajale praznike, nismo glede ponedeljkeve »Straže« bili še sami na jasnem, zato nismo priobčili nikakega tozadevnega obvestila. Toliko v pojasnilo.

Častitamo.

V zavodu Celana v pokrajini Bergamo je napravil zrelostni izpit pred državnim komisijo v Bergamo g. Avgust Šfiligoj od Jožefa na Dobrovem v Brdih. Mlademu prijatelju častitamo!

Osebna vest.

Sodni svetnik v p. Franc Vidmar v Gorici je bil te dni vpisan v listo odvetnikov v Benetkah.

Draginja raste.

V zadnjem času se je cena kruhu, mesu in drugim življenskim potrebščinam dvignila. Vlada je ustanovila osrednji in pokrajinske odbore v svrhu pobiranja draginje. Želimo, da bi se v tem slučaju ne uresničil stari pregovor: »Vrana vrani oči ne izkljuje!«

Sram naj jih bo!

Še vedno je mnogo krčmarjev v Goriški okolici, na Kanalskem, Tolminskem in drugod, ki ne točijo domačih vin. Konsumentji, vi lahko prisilite vsakega krčmarja, da bo točil le domača, naravna vina. Bodite brezobzirni napram krčmarju, ki ne čuti niti najmanjše dolžnosti do slovenskega kmeta.

Protivinski krizi.

Pri ministerstvu za narodno gospodarstvo v Rimu se je sestavil tehnični odbor, ki bo proučil položaj vinorejstva v Italiji in sredstva, kako naj se reši težka vinska kriza v državi. Naši vinorejci pričakujejo od tega odbora zelo malo. Prišli so že do prepričanja, da je le v samopomoči rešitev. Zato so se združili v Vinarsko zvezo, ki ima skupno klet v Gorici, Via Mameli št. 8.

Napredek Slovenije.

Vsako leto se vrši v Ljubljani velesjem, na katerega prihajajo domači in inozemski trgovci si ogledovat in kupovat razstavljeno blago slovenske industrije. Velesjem je ogledalo in-

dustrijskega razvoja Slovenije. Kako se razvija Slovenija, vidimo iz številke: leta 1923. je znašalo število kupcev 12.455, letos 17.304. Prirastek za 40 od sto. Inozemskih trgovcev je bilo leta 1921. le 86, leta 1922. 171, leta 1923. 1958, letos pa 4394. Lep in čvrst napredek!

Kje kupujete?

Trgovci, gostilničarji po mestih in deželi, ali vršite svojo narodno dolžnost po geslu: »pomagaj svojemu sobratu« ter kupujete in prodajate izključno le sir naših živinorejcev?! Domači izdelek prekaša ves uvoz in tudi cena je smešno nizka (6-8 L kg).

Brzojavke v inozemstvo.

V mesecu novembru se doplača pri brzojavkah v inozemstvo 365 odstotni povisek na tukajšnje pristojbine. Ta pristojbina je določena z ozirom na sedanje stanje valute.

Anton Bressan izpuščen na svobodo.

Radi umora Štrancarja je državno pravdnikstvo vtaknilo pod ključ fašista Antona Bressana, ki se je bil vdeležil volilnega shoda v Ajdovščini. Tožilo ga je, da je on morilec. Bressan je bil v preiskovalnem zaporu 5 mesecev; preteklo nedeljo pa je bil spuščen na svobodo in državni pravdnik je umaknil tožbo radi pomanjkanja dokazov. Štrancarjev proces ni še končan, z njim se bo javnost še pečala.

Svobodnih sodnikov se bojijo.

V Rimu se je vršilo v veliki sodnijski palači zborovanje 400 odvetnikov, ki so protestirali proti omejevanju svobode sodnikov. Gotovim nasilnim krogom pa to ni bilo po godu. Nekateri fašistovski odvetniki in drugi fašisti so postali nasilni in so koj v začetku preprečili zborovanje. Že pred zborovanjem so se delile klofute in blagoslov s palicami. Ob otovitvi so pa nasilniki tako pobesneli, da se zborovanje ni moglo vršiti. Če pri takih razmerah zgublja ljudstvo zaupanje v sodišča, ali je kaj čudnega? Pošteni fašisti so mnjenja, da bi bile ječe prenapolnjene, če bi bili sodniki svobodni in neodvisni.

Krvava proslava zmage.

V torek dne 4. novembra je praznovala cela Italija obletnico zmage italijanskega orožja nad avstrijskimi armadami. Za razmere, v katerih ži-

monumentalne cerkvice, spomin mrtvim, ki so vršili le svojo dolžnost. V nasprotnem slučaju bo cerkva razpadla, da si je stala milijonske svote ker nikakor ni mogoče zahtevati od par okoliških posestnikov, da bi vzdrževali sami spomenik, ki bo še čez mnoga leta vabil tujce iz daljnih krajev.

* * *

Dne 28. m. m. je obiskala tukajšnji otroški vrtec kr. visokost vojvodinja D'Aosta. Pri sprejemu so bila zastopana vsa krajevna kakor tudi oblastva iz Vidma, Gorice in Trsta ter šolska mladina z učiteljstvom, dijaštvo s profesorskim zborom in oddelek vojaštva s častniki in godbo. Po enournem obisku v vrtcu, kjer so bili otročiči obdarovani s sladkarijami, je bil kratek obisk ženskega Skodnikovega zavoda. Otročiči v vrtcu, njih matere in dijaštvo v zavodu so nagovorili visokorodno gospo in ji poklonili lepe šopke cvetja. Prostor vzprejema je bil okusno okrašen. Opazili smo več poročevalcev ter tudi par fotografov.

Iz Ajdovščine.

Naš pevski zbor priredi prihodnjo soboto, dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer in nedeljo, dne 9. t. m. ob 4. uri pop. pevsko veselico. Spored, sestavljen iz ženskih, mešanih in moških zborov, je tak da bode gotovo ugajal vsakemu prijatelju petja in poštene zabave. Poleg umetnih bodeimo slišali tudi večno lepe narodne pesmi, a zaključila bo Vodopivčeva spevoigra v treh dejanjih »Kovačev študent«. Kdor se hoče naslajati ob lepi naši pesmi in se poleg tega nasmejati, temu kliče mo: na svidenje v soboto ali nedeljo v Bratinovi dvorani!

Slap pri Vipavi.

(Pod komisarjskim solncem.) O naši vasi je javnost malo poučena, dasiravno se gode pri nas stvari, kakor nikjer drugje razen v Brdih. Že sedem mesecev imamo za občinskega komisarja zdravnika dr. Delpina iz Vipave, ki je vreden drug zdravnika D'Ottoneja. Trudi se samo kako bi najbolj oškodoval občino in občinarje. Pri tem delu ima tudi par znanih pomagačev; eden teh je novodošli laški učitelj, drugi pa neki domačin. Ker je obč. svet razpuščen, gospodarja čedna triperesna deteljica neomejeno v vasi. Posledice tega gospodarstva se vedno bolj čutijo. Novi davki rastejo kot gobe po dežju, obeta se nam tudi vinski davek in vse to samo da se napolni komisarjska malha. In še se dobijo ljudje, ki poljublajo bič, ki jih tepe. Govorijo o neki zavednosti, pri tem pa podpirajo steber slap. komisarja. Če se ne spametujejo jih bo treba javno ožigosati.

* * *

V petek dne 31. oktobra 1924. so šli fantje iz Slapa na nabor. Ovili so neko palico z rdečo cunjo in šli v fantovski navdušenosti na nabor. —

V Vipavi na trgu jih je ustavil komisar Delpin ter ukazal aretirati vse na vozu pričujoče fante, ki so jih vkleknjene peljali na nabor in iz nabora v zapore v Ajdovščino, kjer se še danes nahajajo. Delpin je vložil proti njim ovadbo. — To je njegova največja in edina zasluga za Vipavsko dolino.

Dolenja Trebuša.

Pred nedavnim časom sem prišel v to vasico. Stopajoč po Hotenski dolini sem srečal moža, ki mi je med drugim opisal položaj svojega kraja. Rekel mi je, da je bila kakor druge bližnje vasi tudi Dolenja Trebuša težko prizadeta po toči, posebno na ajdi, deloma tudi na drugih pridelkih. Ubogo ljudstvo! Poleg velikih davkov in naklad ki ga tarejo, naj si še prehrano kupuje čez zimo. Mislim, da bi bilo potrebno posredovati za to gorsko ljudstvo, ki je res hudo prizadeto po letošnjih nalivih in toči.

Vprašal sem kmeta, kakšno je društveno delovanje v obč. Z bolestjo mi je odgovoril: »Naše društvo že dalj časa nič ne deluje.« Vzrok so nesporazumi med mladino. Pač pa so imeli v tej mali vasi letošnje leto več velikih plesov. Ah ti plesi! To je bolezen, ki resno ogroža obstoj naše mladine. Mladina, čas je resen, proč s plesi, nazaj v društvo, nazaj h kulturnemu delu. V zgled naj ti bodo sosedna društva, ki pohvalno delujejo na polju prosvete. Pridružite se planskem krožju ki ima menda sedež na Pečinah, skupno delujte v tem tolminskem hribovju v vašo zabavo in v procvit našega trpečega naroda.

Popotnik.

Biljana v Brdih.

Ker so nedolžni nageljčki biljanskih in dobrovskih fantov tako močno bdlji v oči dobro znanega delivca vseh dobrot (tudi klofut) g. d'Ottoneja in njegovega pomilovanja vrednega, klofut polnega pajdaša (narod. odp.) Giovannija Sfiligoja (vzor učitelja) so ob tej priliki biljanski in dobrovski fatnje nabrali za Slov. sirotišče L. 37, za Alojzijevišče L. 25 in za Dij. Mat. L. 25. D'Ottone! Le trgajte nageljčke, toda src naših ne boste nikdar iztrdili!

Iz Stržišč.

Pri nas vladajo žalostne razmere. Med tednom težko zasluženi denar gre v nedeljo za nepremišljeno zabavo: alkohol in harmoniko. Da bi se odpomoglo temu zlu, je skrajni čas, ustanoviti kako izobraževalno društvo. Želimo, da bi se opustile slabe navade ter bi se fantje in moške oprile prosvetnega dela. Če ne bo druge koristi, bo vsaj vašemu zdravju in žepu v dobro. Prav je imel dopisnik iz Baške doline, ko je povedal, da čakamo buditelja. Čakamo ga doslej zaman.

Fojana.

S prvim novembrom je pričelo delovati pri nas izobraževalno društvo.

katero je po 10 letih spet vstalo iz razvalin svetovne vojne. — Namen društva je pustiti politiko pri miru in mladino izobraževati. Že po imenu društva je lahko vsakemu umevno, kakšen cilj ima. Poudariti hočem, da društvo ne bo škodovalo ne tistim, ki ga sovražijo, in ne tistim, ki ga ljubijo. Če pa kvartanje zaradi tega kaj izostane, naj se pritožijo nenapolnjeni žepi oštirjev, ki sprejemajo igralce v oskrbo cele noči.

Kanal.

V našem trgu smo z obnovitvenimi deli večinoma pri kraju. Ponašamo se z lepo vrsto krasnih poslopij: 2 hotela, 4 raz. ljudska šola, okrajna sodnica, Občinski dom, Bavdaževa palača i. t. d. Samo naša farna cerkev je še le malo več ko na pol dovršena. Zvonovi ležijo še vedno v veži župnišča in čakajo na vstajenje v — zvonik. — Pri nas imamo več letnih shodov in tudi 2 sejma, ki sta bila pred vojno dobro obiskana. Na novo obnovljeni sejm se bo vršil v pondeljek pred sv. Martinom 10. t. m. Vabimo okoličane, da ga posetijo v čimvečjem številu. Naši trgovci so bogato založeni z različnim blagom. Vsakemu kupcu bo lahko postreženo po najnižjih cenah. Upamo, da bo sejm prav živahen.

(Dalje na V. strani.)

Zdravnik
dr. RADO SFILIGOJ
se je preselil
na Travnik št. 5, I.
(nasproti lekarne).

Anton Koren
Gorica, Via Carducci 4

Velika zaloga: šip, porcelana, stekla, namiznega orodja, okvirjev in sploh vsch v to stroko spadajočih predmetov. - Ravnokar je došlo razno blago češkega izdelka.

Na debelo in drobno!

Pozor na izpremenjeni naslov!

NA PRODAJ je hiša št. 89 v Idriji; ima osem stanovanj, zraven hlev, v sredini mesta, pripravna za vsako obrt ozir. trgovino. Več se izve pri Ivanu Podobniku istotam.

Tovarniška zaloga nemških slamoreznic, 10 in 12 col, z verigo in brez verige.
Maks Križe - Postojna trgovina z železom.

Lloyd Sabauda.

V kratkem odidejo iz Genove:
v Severno Ameriko

»Conte Verde« 18. 11. 1924.
Vožnja iz Genove do New Jorka traja 9 dni;

v Južno Ameriko

»Conte Rosso« 6. 11. 1924.
Vožnja iz Genove do Buones-Ayres traja 13 1/2 dni.

»Tomaso di Savoia« 15/11 1924.
»Regina d'Italia« 10/12 1924.
Vožnja iz Genove do Buones Ayres traja 19 dni;

v Avstralijo

»Re d'Italia« 15. 11. 1924.
Za pojasnila in vpis obrnite se na agencijo F. Rosich, Gorica, ulica Contavalle 4.

Samo pri tvrdki
Anton Trpin & Comp.
zaloga manufakturnega blaga
v Gorici - Via Rastello št. 10

kupite
po nizkih cenah.

Vsaki dan novi dohodi!!

Bogata izbira perila in drugega blaga za neveste
Cene konkurenčne.

Plačam najvišje cene

za kože lisic, podlasic, kun, zajcev, mačk, veveric, jazbecov i. t. d. i. t. d. Prodajam pasti in posebno meso za lov na divjačino.

Delavnica za strojenje in barvanje. Nihče nima pravice kupovati zame.

Walter Windspach - Gorica
Via Carducci šte. 6.

Cerovščkov gospod

Življenje Valentina Staniča
(Spisal: Joža Lovrenčič)

(Dalje.)

Pa so prihajali in tožili: »Bukev nimamo, ne vemo se kam obrniti. Poskrbite, gospod kanonik, da jih lahko dobimo!«

In je ob takih prilikah razdeljeval svoje Pesmi za kmete in Premišljevanja in molitve za sveto leto 1826 s pristavkom cerkvenih in drugih pesmi in še cesarja in opata zastonj ali pol zastonj, samo da je šla domača knjiga med ljudstvo, obenem pa je obljubljal:

»Veste, saj že dolgo mislim na to, da bi napravil slovensko bukvarnico v Gorici. Prigovarjal sem že temu in onemu, pa vsak mi je zavrnil: »Kaj, slovenske bukve da bi prodajal? Saj jih nimate, in če bi jih imeli, kdo bi jih bral?« Nisem mogel nobenega pričati, da imamo domače bukve in da tudi naši ljudje znajo že brati. Ko ne gre drugače, bom pa sam začel.«

In je res. Pisal je v Ljubljano in v Celovec in v Gradec in še sem in tje, naj mu pošljejo po več izvodov vsake slovenske knjige, ki jo imajo pa naj bo stara ali nova.

Čakal je in čakal in dočakal celo vrsto pošiljatev in ko je pisal seznam došlih knjig, ki ga je potem poslal po deželi, so zvedeli Goričani za Kastelčeve bukve, za Redeskinijevo in Repeževo cerkveno pesmarico, za slovenske liste in evangelijske, za Linhartovi igri Veseli dan in Županovo Miciko, za Pisanice kranjskih modric, za Vodnikove abecednike, njegove Pesmi za poskušnjo in Brambovske, za njegovo Pismenost in druge koristne bukve, naročevali in kupovali so po seznamu še Ravnikarjeve Male poverni za šole in abecednik za šole na kmetih, Keršanski navuk in Zgodbe svetega pisma za mlade ljudi, Slomškovo keršansko devištvo in Baragovo dušno pašo, Metelkovo Berilo za šole na kmetih in njegovo slovnico Lehrgebäude in še Kranjsko Čbelico in Smoletovega Varuha in Prešernov Krst pri Savici.

Od leta do leta je seznam izpopolnjeval, od leta do leta so se odjemalci množili in kanonik je bil vesel in večkrat se je zgodilo, da je zavil primerne knjige in jih odposlal brezplačno sem in tje in napisal kakor ročinjskim dekletom, ko jim je poslal krščansko devištvo: »Le berite jih, mo ko jih boste z branjem pomazale ino raztergale, hočem vam druge poslati.«

Veseli je bil in dobre volje, ko so ob semanjih dneh prihajali ljudje z dežele in vstopali v njegovo bukvarnico v stanovanju s prašanjem: »Gospod, ali vi prodajate slovenske bukve?«

In so bile matere in so bili očetje, ki so zase kupovali mašne bukve in za otroke abecednike in zgodbe in krščanski nauk. In če so imeli s seboj otroka, je kanonik koj preizkusil njegovo znanje v branju in če se je dobro obnesel, je dobil knjigo zastonj z lepim spominom, naj bo vedno priden in se lepo uči. In otrok se je boječe zahvalil, na materin ali očetov

opomin ni gospoda, ki mu je dal knjigo, nikoli več zabil.

In ko je prišlo deklet ali je prišel fant, kanonik je hotel vse vedeti: »kdo je, kdo jih je učil, kaj berejo doma in še in še govoril o koristi, ki jo prinesejo bukve.«

Najbolj vesel pa je bil svojih sosedov - študentov. Kakor hitro so zvedeli, da kanonik Stanič, od leta 1828 njih nadzornik — vikšji ogleda šol — prodaja slovenske bukve, ni bilo skoraj dneva, da ne bi bili pri njem in kupovali in dobivali v dar. Vsi navdušeni so bili in hvalili lepe knjige in pripovedovali, kako se učijo slovenskih pesmi na pamet in kako so celo v šoli nekatere deklamovali.

»Le pridni pobi, le pridni; prav je, da imate slovenske bukve tako radi. Jaz bi jih bil tudi rad imel, pa mi niso prišle v roke, ko sem bil v šolah. E, vam bo tekkel jezik vse drugače kakor nam starim. Bog ve, mogoče bo kdo izmed vas še velik skladavec pesem ali bo pisal kake fable.«

(Dalje pride).

Nove politične razmere in gospodarstvo.

(Gospodarska čitanka).

V par tednih izidejo knjige »Goriške Mohorjeve družbe«, med katerimi se nahaja dragoceno in važno delo: »Gospodarska čitanka«. V tej knjigi dobi vsak primorski Slovenec, posebno pa kmet, toliko pouka in spoznanja, da si ne moremo misliti naprednega gospodarja v naši pokrajini, ki bi si ne omislil tega prepovednega spisa. Da bodo videli naši čitatelji, kako je pisana ta izvrstna knjiga, priobčujemo tukaj uvodni članek, ki ga je sestavil urednik čitanke inž. Josip Rustja:

Naši ljudje tožijo, da se jim slabo godi. Pravijo, da ni zaslužka, da je slaba letina, da so visoki davki in da jih ne čaka nič drugega kot izselitev.

Umevno je, da mora gospodarstvo naše pokrajine občutiti razkroj bivše avstro-ogrske države, s katero je bila naša pokrajina združena skozi pol tisočletja. Vse gospodarstvo naše pokrajine se je vedno bolj in bolj prilagojevalo gospodarstvu bivše države, ki je bila v gospodarskem oziru popolnoma drugačna od Italije.

V zadnjih letih pred vojno smo opazili v Avstriji, da so postajali kmetijski pridelki vedno bolj dragi, industrijski pa vedno bolj po ceni. Ta porast in padec cen različnim predmetom je bil posledica dejstva, da se je Avstrija vedno bolj industrializirala, da je vedno večji odstotek prebivalstva dobil svoj zaslužek v industriji, v tvornici in obrti, pri železnicah ali kje drugod, le pri kmetijstvu ne.

Avstrija je tudi imela vse pogoje za razvoj industrije, ker je imela na svojem ozemlju mnogo premoga, mnogo železa in drugih rudnin, mnogo neizrabljenih vodnih sil itd. Italija pa večini vsega tega nima, predvsem nima ne premoga in ne železa, ki sta predvsem pogoj industrijskega razvoja.

Bije nas konkurenca doma in v tujini.

Naša pokrajina je bila v prejšnji državi najjužnejša in najzapadnejša pokrajina. Tukaj so uspevali prvi pridelki, ki so se prodajali za mejo v notranjosti države, a Dunaju ni bilo nikdar dovolj našega zgodnjega sadja in zelenjave. V Avstriji se je porabilo ogromno masla, mleka in sira, vsi mlečni izdelki so se lahko prodali. V Italiji je mlekarstvo mnogo bolj razvito, kot je bilo v Avstriji in nikjer ni danes take konkurence s sirom, kot je ravno v Italiji. Italijanski sir švicarskega tipa konkurira danes v Švici in Angliji. Tržačani pijejo mleko iz starih pokrajin Italije: mleko iz mlekarne Soresina pri Cremoni konkurira v Trstu z mlekom iz naše pokrajine.

V bivši Avstro-ogrski se je pridelalo na 50 milijonov prebivalstva 9 milijonov hl vina ali na 5½ ljudi en hl. V Italiji se pridelalo na 40 milijonov prebivalstva 45 milijonov hl vina ali na vsakega človeka več kot en hl vina. Umevno je, da mora prej ali slej ta ogromna količina vina kvarno vplivati na naše vinogradništvo.

Trgi naših pridelkov so bili prej v današnji Avstriji, Jugoslaviji, Češki in Nemčiji. Tudi danes so trgi še tam, a moramo jih šele iskati, ker smo jih izgubili. Pri iskanju trgov pa se morajo naši pridelki boriti z zgodnejšimi in navadno tudi boljimi pridelki iz starih pokrajin Italije. Poleg tega ni bilo naše gospodarstvo organizirano za konkurenco na svetovnem trgu, nikdar nismo imeli organizacij, ki bi bile dobro podkovane v izvoznih vprašanjih.

V državi kjer živi preveč ljudstva

Italija nima mnogo industrije. Ona uvaža industrijske izdelke ali pa vsaj surovine za industrijo, izvaža pa večinoma poljedelske pridelke. Umevno je, da so industrijski izdelki zato dražji kot na svetovnem trgu, poljedelski pridelki pa cenejši.

Pri vsem tem ne smemo pozabiti dejstva, da se nahajamo v državi, kjer se ljudstvo zelo hitro množi in od koder se mora letno izseliti nekaj deset tisočev delavcev, ker ne morejo dobiti doma toliko zaslužka, da bi se mogli bomo preživeti. V takih razmerah mora vladati velika konkurenca na domačem trgu, h čemur se prključuje še dejstvo, da zahteva naš človek za golo življenje (hrano in obleko) več, kot delavec iz starih pokrajin Italije.

Poleg tega je bilo naše ljudstvo navajeno na nekoliko različno finančno upravo, ki je dajala različna brezobrestna posojila, različne nagrade in podpore, vsakovrstne davčne olajšave in podobno. Vse to je danes večinoma odpadlo. Ker se je Italija tudi udeležila svetovne vojne in je zelo zadolžena, mora zahtevati ogromne davke, ki marsikom jemljejo veselje do dela sploh.

Take bi bile približno gospodarske razmere, v katerih smo prisiljeni živeti, z njimi računati in naše gospodarstvo tako urediti, da ne bomo gospodarsko propadli.

Mi hočemo gospodarsko živeti.

Nihče ali vsaj redko kdo je obseden k gospodarski smrti, ako sam noče. In mi moramo živeti, vprašanje je le kako?

Brezmiselno plesanje in veseljačenje je prišlo takoj po vojni v meso in kri našega ljudstva, posebno pa mladine. Ogromnih tisočev in milijonov

je pojedlo veseljačenje. Mislilo se je, da bo zmeraj tako in tako misli še danes marsikateri; brez dvoma je na krivi poti.

Nekoč je naše ljudstvo varčevalo, delalo in skrbelo. Tudi danes je še tako, a žal malokje. Ni več onega vesolja in potrpljenja do dela, kot je bilo. V naših hišah jedo boljše jedi, kot so jih nekdanj, štacun je dva in večkrat več, kot jih je bilo pred desetimi, petnajstim leti. Ako je boljši hrani vzrok boljše gospodinjstvo, tedaj je to hvalevredno, a žal tega pri nas ni. Marsikateri se bo moral vrniti k polenti, krompirju in repi, a boljše bi bilo, da si prostovoljno naložimo to breme, kot da nam ga naloži revščina.

Mnogo več se danes pridelalo na isti površini kot se je enkrat. Večji pridelki so posledica naprednejšega poljedelstva. In koliko bi mogli mi svoje gospodarstvo še izboljšati? Mnogo večje pridelke bi dosegli, ako bi naša mladina čitala strokovne knjige in ne romanov. Kjer se pridelalo danes 5 q pšeničnega zrnja, je mogoče pridelati 10 q, kjer se preradi en prašič, bi bilo mogoče prerediti še enega.

V delu je naša rešitev.

Naši očetje in pradedje so si gospodarsko opomogli, ker so doma redili vsa teleta in je šlo iz hleva samo odrastlo govedo, ne pa malo tele. Naši pradedje so vedeli, da se na ta način največ privedi, da daje živinoreja na ta način največji dohodek.

Pred 20 leti so začeli ustanavljati po vseh vaseh hranilnice, ki so dajale kmetске prihranke kmetom za posojila po nizkih obrestih. Danes se ljudje ne brigajo toliko za hranilnice, temveč bolj za banke. Prihranke dajajo bankam za nižje obresti, posojilojemalci pa morajo plačevati zelo visoke obresti, ki dosegajo tudi 10 in 12%. Nekoč je gospodaril vaški odeluh, kmalu bo gospodarila banka.

Od naših pridelkov imajo največjo korist različni trgovci, ki zaslužijo večkrat po 100%. Oni, ki se je trudili, ki je krvavi pot potil in nosil trde žulje, ima žulje, dobiček ima drugi.

Take so naše gospodarske razmere. Vedno bolj se bodo slabšale, ako

bomo nemarni. Zavedati se moramo, da je naša rešitev edino v delu, pa naj si bo na polju ali drugod, zavedati se moramo, da moramo začeti štediti pri obleki in hrani, zavedati se moramo, da si moramo zgraditi močno gospodarsko organizacijo, ki bo delala za ljudstvo in ne za žepe nekaj mešetarjev. Zavedati se moramo, da se moramo učiti pravilno gospodariti in da nam bo napredno gospodarjenje pripomoglo k blagostanju.

Hudo je pri nas in hudo je drugod. Objavljene dežele ni in mana je samo enkrat padala v puščavi. Objavljeno deželo si moramo sami ustvariti, moramo delati, varčevati in se učiti, pa bomo lahko gospodarsko shajali. Tarnanje nam ne bo koristilo, temveč le delo, katero bo Vsemogočni blagoslovil.

Za naše vinorejce.

Z dežele nam pišejo:

Te dni razpošilja tehnični urad finance v Vidmu vinorejcem po deželi konečne obračune in plačilna povelja v zadevi vinskega davka za leto 1923. Pri tem se popolnoma nič ne ozira na že vplačani vinski davek temveč tirja davek od vsega svoje časno naznanjenega vina izvzemši zakonito dovoljeno in davka prosto količino vina za domačo uporabo. Med drugimi opazkami plačilnega povelja čitamo tudi, da morajo biti eventualni ugovori proti odmeri tega davka spisani na kolekovanem papirju za 2 L. Kdor je torej že vplačal vinski davek, mora ugovarjati, sicer mu preti nevarnost, da bo moral davek še enkrat plačati. Iz tega sledi, da je vsak vinorejec, ki je v zmislu zakona redno plačeval vinski davek, oškodovan najmanj za 2 L, med tem ko so zapoznani vinorejci te globe prosti. — Prašamo merodajno oblast, je li naše ljudstvo krivo, da tehnični urad v Vidmu ni odpisoval vplačanega davka in s tem povzročil na tisoče ugovorov in najmanj še enkrat toliko lir nepotrebnih izdatkov? — Pozivamo županstva naših vinorodnih občin, da napravijo v tem oziru skupne korake v zaščito svojih občanov.

Kaj je novega na deželi?

Tolmin.

Pot k spominski cerkvi v Javorci je bila že v skrajno slabem stanju; vsi mostovi so odpovedali in ni bil več mogoč prehod ne z vozom ne z živino. V zadnjem času so napravile delavske čete betonske mostove, vso pot izboljšale in v kratkem bo mogoče priti z vozom ali avtom k prelepi cerkvi, ako bo še podobčina Zatočlin popravila kratko pot do cerkvice sv.

Petra. Seveda bodo morala oblastva prepovedati vsako vlačenje drv po potu in tudi spuščanje preko potu, ker sedaj bo mogoče drva voziti. Spominska cerkva v Javorci je bila zgrajena v času od 1. marca do 1. novembra 1916. V njej so ob stenah v les vžgana imena vseh neštetihi, ki so izkravali na Vodil vrhu. Mrzlem vrhu in Slemenu. Želeti bi bilo, da bi oblastva poskrbela za ohranitev te

Goriške slovenske narodne pesmi.

(Ludvik Zorzut).

Naša pesem je na pohodu in na turneji po vsem domačem in tujem svetu. Pri razvajanem, užitekajljem občinstvu, ki je nasičeno najmodernejših skladb in nevskih motivov, triumfirala narodna pesem. Ljudje se vračajo v prirodu, kjer živi prva pesem, pristna, priprosta narodna pesem. Boječ se, da bi ne bilo prepozno, hitijo sedaj nabirati narodno blago, narodne pesmi, narodno bogastvo. In tako je Bajuk nabral splošne slov. narodne pesmi; Kimovec: prekmurske; Oskar Dev: koroške; R. Orel: beneške; itd.

Danes še ob Soči in po njenih planinah, preko Brd, Vipavske, Krasa do morja doni slovenska popevka, živi, bodri in kliče: Utrgaj, naberi te cvetke in povezi jih v duhteč šopek goriških slov. nar. pesmi!

Prvi je bil rajni glasbenik Iv. Kokošar, ki je te pisane cvetke povezal v lep šopek nar. pesmi (cerkvenih in posvetnih), v več zvezkov obsegajočo zbirko: »Da ne pozabim«. V varstvo jo je izročil g. Pahorju, organistu v Renčah, a vsemu goriškemu ljudstvu je zapustil bogato dedščino, vr-

nil je zopet ljudstvu, kar je njegovega. Že na nekem pedagog. social. tečaju »Prosv. zveze« je naš solist g. Jos. Bratuž opozoril na to Kokošarjevo zbirko in obudil misel o harmonizaciji teh pesmi in sploh o izdaji goriških narodnih pesmi.

V goriški deželi je še skrit neprecenljiv zaklad nar. pesmi, ki so v svojih živahnih južnih motivih pristno goriške, ki so zares zrastle na goriških domačih tleh. Dvigniti ta predragoceni zaklad in ga pokazati svetu, da nas spozna, je naša dolžnost, je naš goriški ponos!

Kokošar si je klical v farovž najstarejše ljudi iz vasi in si je zapisaval besedilo in melodije, kakor so mu zapeli naši »ti stari«. V njegovi zbirki je nabranih največ pesmi iz Baške, Idrijske in Soške doline in od drugod ter nekaj briških, ki sem mu jih prinesel še kot študent. Pri koncertih je rajni Kokošar že pričel dodajati programu nekatere narodne pesmi iz svoje zbirke, ki jih je tudi sam harmoniziral. Harmonizirati, to je napev prirediti za večglasen zbor. Kokošarjeva harmonizacija je priprosta, včasih pretrda, a zato pa nam je očeval toliko goriških napevov, ki bi drugače legli z našimi

starimi za večno v grob. Dovolj bo spomina, mu pesmi pojó!

Harmonizacija mora biti nar. pesmi lepo, primerno oblačilo. Fantje na vasi si svojo pesem sami harmonizirajo. Vodilni glas je II. tenor, I. tenor prime »čez«, zadaj so basisti. R. Orel je svoje beneške prikrojil slični harmonizaciji, ki pa ima radi krajevnih razmer tudi svojo vrednost. Moderni harmonizator mora imeti svoj zdravi in pravi umetniški okus. Očuvati mora ves bistveni značaj nar. pesmi, ohraniti ji mora njeno čisto pristnost, domačo priprostost, rekel bi tako kakor jo je Bog ustvaril, da torej »non alterat naturam«: da ne spreminja in ne kvari njene nravi, njenega bistva, da iz nje odseva narodova duša, in jo izobličiti, da jo lahko poje priprosti, podeželski zbor, kakor tudi izvežban zbor v koncertni dvorani. Da se izrazim po Vodopivčevu: »Nar. pesem je kakor eno zdravo, življenjapolno, brhko, kmečko dekle, ki je le do takrat lepo, dokler se ne lepotiči z gizdavo, umetničeno, parlumirano lepoto!

Oskar Dev, skladatelj v Mariboru, je danes eden najznačilnejših harmonizatorjev. Dev gre svojo moderno

pot, zna izbrati ono najprimernejšo obleko, ki pristoja; po drugi strani pa se ogiblje premodernih, kričavih harmonizacij; ubere srednjo pot in uporablja vse zdrave, moderne pridobitve in pri tem nikakor ne kvari bistva narodnih pesmi. Zavedajoč se njegovih zmožnosti, izročili smo mu Kokošarjevo zbirko, da iz nje utrga in izlušči najlepše bisere, ki naj jih izkristalizira s svojo lastno harmonizacijo. Z obema rokama je ljubeznivi Dev sprejel to ponudbo, češ, saj smo mi največje pomoči vredni. V kratkem izide njegova druga izdaja koroških, a medtem že pripravljeno novo izdajo tudi koroških narodnih.

Tudi izdaja goriških narodnih ni več daleč. Naj bi bil to izbran ciklus naših najlepših pesmi, zlasti pesmi narave in pesmi ljubezni.

Za časa našega begunstva v Italiji je naša narodna pesem očarala razvajene Italijane in preteklo dni na učitelj. tečaju v Vidmu je ravno naša narodna pesem delala čudeže in spajala obe narodnosti v eno samo harmonijo.

Naj bi bile goriške nar. pesmi vsemu svetu glasnik:

Dokler goriška pesem bo živela tod, živél slovenski bo goriški rod!

Breginj.

Tisti, ki znajo spreminjati vodo v mleko, tistim, ki znajo spreminjati mleko v vodo sledeče: Obžalujemo, da spreminja dopisnik v »Eđnosti« stvarni boj v osebnega. Nam je vseeno, ali se smejejo Breginjci lovski torbi, ali »Goriški Straži« ali pa veleuglednemu gospodu Antonu Lazarju, ki pravi, da se drži njegovega aržeta pol Breginja in še nekaj več. O tem naj odločijo Breginjci sami. Tudi nisimo nameravali veleuglednega gospoda tako razkačiti, ker razumemo, da kupčija je kupčija. Tudi drugim velezaslužnim možem ničesar ne očitamo, ker vemo, da denar je sveta vladar. Mi pa, ki se kapitalu veleuglednega gospoda ne klanjamo, mu pošiljamo kljub temu prav vroče pozdrave, mu voščimo vse najboljše in počutijo v svojem denarju!

Dobrovo.

Našemu znanemu Ninetu se slabo godi. Črna srajca ga ni rešila pred padcem pri učiteljskem izpitu v Tolminu. G. Sfiligoj Nini, ki je prirejal kot šolski voditelj na Dobrovem plese in ki je pri zadnji veselici 19. oktobra natepel Alojzija Braidota iz Moše, je samo začasni učitelj na Dobrovem. — Mislimo pa in želimo, da izgine iz naše srede. Naši otroci se bodo pri drugem učitelju vsaj kaj več naučili in popravili vse, kar so zamudili vsled učiteljeve nesposobnosti.

Iz Vitovelj.

Ponesrečil se je 72 letni Jožef Kouta iz Čekavca. Pri čiščenju stope mu je smuknila metlica iz rok; hoteč jo zopet pobrati, ga je pograbila preslica za desnico in mu zmastila štiri prste. Zdravnik mu je razun palca vse prste odrezal in ubogi mož si bo moral na starost pomagati samo še s palcem!

Iz Malovš.

Umrla je tu 24. oktobra t. l. 77-letna Dominika Cigoj, mati pok. župnika ajdovskega Jožefa Cigoja in vdova po dolgoletnem tajniku občin Črniče in Gojače, Silvestru Cigoju. Bila je zgladna krščanska žena in mati, spoštovana od vseh, ki so jo poznali. N. p. v m.!

Medana.

Prosim, gospod urednik, sprejmite tudi iz Medane en dopis. Imeli smo nekoe društvo za zavarovanje goveje živine, bilo nas je okoli 200 po številu. Kaj ni bilo prav, da si zavaroval živinče, če bi imelo poginiti? Zdaj pa je vse zaspalo. Kaj to pomeni? Na 26. smo imeli tukaj v Medani razpravljeno Najsvetejšo, kakor je navada vsako leto. Bilo je dosti vernikov. Zvečer okoli 5. ure in pol smo imeli procesijo, a žalibog so posebno otroci govorili na glas, kakor da bi bili doma. To ni prav. Starši, posvarite otroke. Dokler je vejica mlada, se še pripogne, pozneje ne več.

Vipava.

Ker je postala živinoreja poleg vinogradništva naša najvažnejša gospodarska panoga, je umestno, da bi se vsi kmetovalci in živinoreici oprijeli intenzivno in smotreno živinoreje. Zato je »Živinorejski odsek« Kmetijskega društva v Vipavi sklenil, da priredi dne 9. novembra t. l. ob 2. popoldne živinorejsko enketo, na katero vabi vse kmetovalce-živinorejce iz bivšega sodnega okraja, da se s stanka zanesljivo v njih lastno korist udeležijo. Na posvetovanju bomo tudi razpravljali, s katero pasmo bi v bodoče zboljšali našo po simodolcih zboljšano pleme. Naprošeni in povabljeni so gospodje: predsednik živinorejske komisije, živinorejski nadzornik, oba iz Vidma, ter M. Klavžar iz Gorice.

Vipavska mladina priredi v nedeljo dne 9. novembra 1924. igro »Zaklad« v štirih dejanjih. K obilni udeležbi vabi mladina.

Skozi bedo in trpljenje do pravice.

Po šestletni borbi bo končno izplačala vlada nezdgodne rente železničarjem in rudarjem.

Poslanec Besednjaku se je posrečilo rešiti eno najbolj žalostnih vprašanj, ki je gnalo v obup mnogoštevilne delavske in uradniške družine na Primorskem. Delavci, poduradniki in uradniki na železnici in v rudokopih, ki so se v službi ponesrečili, so vlekli pred vojno mesečno nezdgodnino od Zavoda proti nezdgodam železničarjev na Dunaju, oziroma od enakega zavoda za ponesrečene rudarje tudi s sedežem na Dunaju. Za mnoge družine je bil to edini dohodek, s katerim so se preživljale. Ob zlomu Avstrije sta dunajska zavoda ustavila izplačila, češ da ne moreta plačevati invalidom, ki so izven Avstrije. Italijanska vlada je zopet rekla prizadejim, naj se obrnejo na Dunaj, ker so bili pač tam zavarovani.

Umirali so od glada.

Invalidi so ostali čez noč brez fیکا in se pogreznili v največjo bedo. Žalostno je bilo gledati nekatere starčke, kako so prodajali vse, kar so imeli, prodali uro, pohištvo, prodali obleko, vse do hlač. Nekateri so bili brez sorodnikov, ki bi jim pomagali, službe ni bilo nikjer dobiti, začeli so beračiti. Videl si v Trstu visoke železniške uradnike, ki so hodili po mestu vsi razcapani. Železničarja Goloba so našli nekega dne mrtvega v postelji, umrl je od prevelikega stradanja. Železničar Drenovec je prodal vse, kar je imel, pošel mu je denar za stanovanje in za živež, službe nikjer, pomoči od nikoder, v obupu je šel domov in se obesil.

Delo poslanca Ščeka.

Bivši poslanec Šček se je prvi vzdignil proti krivici in peljal odposlanstvo invalidov na tržaško prefekturo k generalnemu civ. komisariu Mosconiju. Mosconi je odgovoril, da se ne da nič narediti. Za reveže se je trudilo društvo drž. vpokojencev v Trstu, a ves njegov trud je bil brezuspešen. Poslanec Šček se ni vdal. Govoril je s senatorjem Salato, posredoval pri ministrskih predsednikih Bonomiiju in Facti, vložil več interpelacij, toda vlada je imela gluha ušesa. Hotela je, naj se uredi zadeva z mednarodno pogodbo, sama iz svojega žepa ni hotela vnaprej plačati. Šček je ugovarjal, da plačuje rimska vlada iz svoje blagajne invalidom na Trentinskem že od leta 1920. in da mora veljati ista pravica za Primorce.

Preden je bila zadeva rešena, je bil parlament razpuščen in vse je zastalo.

Boj gre naprej.

Ko je Šček odstopil, je bila ena prvih stvari, katere je položil poslancu Besednjaku na srce, briga za trpeče invalide na železnici in v rudokopih. Besednjak je posredoval osebno v Rimu in obrazložil obupni položaj prizadetih družin. Ako bo vlada čakala, da se uredi stvar z mednarodno pogodbo, bodo železničarski in rudarski delavci in uradniki medtem že pod zemljo. Vlada se je še vedno obotavljala in reč zavlačevala. Odločitve ni hotelo biti od nikoder. Tedaj je vložil poslanec še eno interpelacijo na vlado. Upal je, da se bo krivica odpravila vsaj sedaj, ko sedi v vladi Tržačan Banelli.

Ker »Goriška Straža« ni prinesla interpelacije, jo priobčujemo sedaj na tem mestu.

Interpelacija poslanca Besednjaka se glasi:

Podpisani se obrača na minister-skega predsednika, ministre financ, narodnega gospodarstva, notranjih zadev in železnic s vprašanjem, iz kakšnih razlogov se ravna z železniškimi in rudarskimi invalidi Julijske Krajine povsem drugače ko z onimi iz Trentinskega. Omenjeni invalidi so bili zavarovani pri dveh zavarovalnih zavodih proti nezdgodam na železnicah, oziroma v rudokopih, ki sta imela oba svoj sedež na Dunaju in

sta imela monopolno pravico poslovati po vsej bivši državi. Invalidi na Trentinskem vlečejo še nadalje nezdgodnino, ki jih jim dolgujeta oba zavarovalna zavoda bivše Avstro-Ogrske, in sicer vrši izplačila »Državna blagajna za zavarovanje proti nezdgodam«, na podlagi kr. odloka od 1. septembra 1920., primorski invalidi pa ne prejemaajo nič.

Podpisani želi vedeti, kaj so ukrenili, oziroma mislijo ukreniti gospodje ministri v prilog invalidom Julijske Krajine, zakaj njihove družine se nahajajo v obupnem položaju in v najhujši bedi, in sta se dva invalida radi popolnega pomanjkanja vsaktere gospodarske pomoči že umorila.

Želi pismeni odgovor.

Poslanec Besednjak.

Banelli odgovoril Besednjaku.

Na interpelacijo poslanca Besednjaka je te dni odgovoril državni podtajnik Banelli.

V pismu na poslanca je državni podtajnik poudaril, da je vlada vselej mislila na »nesrečne žrtve dela«, a da se je morala boriti doslej z velikimi težavami. (Opomba uredništva: tako mora vsako ministrtvo radi lepšega govoriti). Sedaj pa je »vlada na predlog ministra narodnega gospodarstva v sporazumu z ministrom financ odobrila v zadnji seji ministrskega sveta zakonski načrt, s katerim se daje italijanski državni blagajni nalog, naj izplača sporazumno s krajevnimi zavarovalnimi zavodi invalidom nezdgodnino, in sicer od dneva, ko jim je bilo izplačilo ustavljeno. Ukrep velja za državljane Julijske Krajine, Zadra in Reke.

Banelli l. r.

Uradni list prinese te dni odlok.

»Rimski dopisni urad« (Agenzia di Roma) pravi, da »bi bilo vsako nadaljne odlašanje združeno s težko škodo« (op. uredništva: ali tega niso prej vedeli, predno je umrlo že par ljudi?) in zato je min. Nava v sporazumu z finančnim ministrom De Stefanijem v ministrskem svetu predlagal, naj se pričenej TAKOJ izplačila na BREME DRŽAVNE BLAGAJNE. Redne mesečne rente in vse, kar je zaostalo, bo izplačeval za Goriško, Tržaško, Istro in Zader »Državni zavod za nezdgodne na delu« v Trstu (Istituto Nazionale per gli Infortuni sul lavoro), za Rečane pa »Državna blagajna za nezdgodne« (Cassa Nazionale Infortuni), na sedežu najbližje podružnice. »Zakonski ukrep se v par dneh objavi v Uradnem listu.«

Nauk našim ljudem.

Da se je poslancu Besednjaku posrečilo uspešno dokončati delo, ki ga je začel poslanec Šček, bo zelo razveselilo vse prizadete delavce, poduradnike in uradnike, raztresene po Goriškem, Tržaškem in Istri. Njihovim družinam bo prinesla ta vest nekaj tolažbe in poguma. Toda našim ljudem naj služi zadeva v pouk, ka-

Fotograf Anton Jerkič posljuje na CORSU VERDI 36 (prej Via Giardino). —

ko težko in dolgo se je treba večkrat boriti za pravice, ki so tako enostavne in jasne, da jih pripoznajo in vidijo celo slepci.

Zato naj se nihče ne čudi, ako se bomo morali za velike reči poganjati in boriti celo vrsto let, preden jih dosežemo.

Mestne novice.

Goriško okrajno učit. društvo

zboruje v Gorici v Trgovskem domu 6. novembra t. l. ob 10. uri po sledečem dnevnem redu: 1. Predsednikovo poročilo. 2. Volitev treh računskih pregledovalcev. 3. Pregled in odobritev društvenih računov. 4. Volitev društvenega odbora. Pridite vse in vsi! — Odbor.

* »Splošno slov. žen. društvo v Gorici« naznanja, da odpošlje v kratkem svoje nabiralne pole za božičnico po deželi. Vemo, da so časi trdi za vsakogar, a vemo tudi, da vsakdo rad dá, kolikor more vtrpeti za blagi namen društva. Tudi najmanjši dar se hvaležno sprejme. Dosedaj so se naši prošnji odzvali sledeči denarni zavodi in nam naklonili: Centralna posojilnica L 500, Gor. ljudska pos. L 1200, Kmečka banka L 200, Ljubl. kreditna L 100, Katoliška bukvarna je darovala 500 šolskih zvezkov. Izrekamo blagim darovateljem še enkrat najsrčnejšo zahvalo. Naj najdejo obilo posnemovalcev! — V počastitev ge. Josipine Znidarske, društvene ustanovnice in odbornice, se je pri odb. seji dne 5. t. m. nabralo med odbornicami L 73, za božičnico. Ustrezaje želji nekaterih članic, katerim je čas prekratek, da bi do 13. t. m. dovršile svoja pričeta ročna dela in ustrezaje tudi želji, da bi bila razstava čim lepša in bogatejša je odbor sklenil odgoditi otvoritev že nanznanjene razstave do 27. t. m. Obračamo se do cenj. učiteljic na deželi, da naberejo med svojimi znankami in učenkami raznih rečnih del zlasti pa ona, katera je društvo narisalo in pripravilo. Oddajo naj se pri društveni predsednici v III. nadstr. Trg. doma, kjer se dobi tudi tozadevna potrdila. Vabimo h predavanju g. Ferjančičeve, ki bo v nedeljo dne 9. t. m. točno ob 3h popoldne.

Darovi.

Za »Alojzijevišče«: Sl. Ljudska posojilnica v Mirnu 50.— L; vč. g. Batič Valentin, župnik v Podbrdu 50.— L; Biljanski fantje nabrali 25.— L; vč. g. Vinko Štanta je daroval 50.— L, ne pa 40.—, kakor je bilo zadnjič pomotoma objavljeno. Vsem dobrotnikom prisrčna hvala!

Za Slovesko štrotišče: Biljanski in dobrovski fantje za potrpane nedolžne nageljčke 37 L. — Občinski svet občine Črni vrh mesto venca na grob g. župnika Ivana Abrama 72 L 5 st. — P. n. g. Fran Černigoj, župnik v Kamajah, 60L. č. g. Valentin Batič, župnik, 50 L, Ljudska posojilnica v Mirnem 50 L, Ljudska posojilnica v Vipavi 20 L. Dobrotnik zapustil v oporoki 100 L. — Srčna hvala!

Slovenska čebelarska zadruga

v. z. z. o. j. v Gorici, Via Carducci 7 L., sklicuje za četrtek dne 13. novembra 1924. ob 9. uri v društvene prostore izredni občni zbor z dnevnim redom: Predložitev obračuna o kupčiji z medom.

ŽUTIN JOSIP, Via Seminario št. 1 Gorica, priporoča slavnemu občinstvu svojo dobro založeno trgovino jestvin. Prodaja »bovški sir« na drobno in debelo po zmernih cenah.

Zahvala.

Za neštevilne izraze iskrenega sočutja ob priliki izgube naše nenadomestljive in nepozabne soproge, mamice, hčere, sestre, svakinje, gospe

Angeli Marije,

ki so nam v težkih dneh velika uteha, izrekamo tem potom najsrčnejšo zahvalo vsem prijateljem in tovarišem. Posebno se še zahvaljujemo pred. g. dekanu za tolažljivi obisk in v srce segajoči govor ob priliki pogreba. Istotako se zahvaljujemo ostalima č. gg. duhovnikoma za spremstvo na pokopališče. Zahvaljujemo se dalje pevskemu zboru »Narodne Čitalnice« za ginljivo petje pred hišo, v cerkvi in na pokopališču kakor tudi vsem darovateljem krasnih vencev in šopkov. Lepa hvala tudi vsem ostalim za častno spremstvo na zadnji poti.

Žalujoča družina:
Angeli

Posestniki, pozor na domačina!

Inž. Bogomir Sfiligoj
in zapris. izvedenec, autor. civ. geometer

Dom. Rocco

bivši inž. geom. pri katastru v Gorici

Gorica, Piazza Vittoria - Travnik 5

Širite „Goriško Stražo“!

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!

Prva slovenska tvrdka
JOSIP KERŠEVANI

Gorica, Piazza Duomo št. 9 (desno)

priporoča svojo trgovino najizvrstnejših šivalnih strojev iz svetovno znane nemške tovarne „MUNDLOS“, dvokoles znamke orig. „KOLUMBIA“, belgijskih pušk ter vse k temu spadajoče predmete.

Brezplačen poduk v umetnem vezenju, šivanju in krpanju. Lastna mehanična delavnica in popravilnica Piazza Duomo 5 (vogal ulica Rabatta).

SPREJMEM TAKOJ krojaškega pomočnika za veliko in malo delo. Plačilo po dogovoru in po zmožnosti dela. Franc Bremec, krojač. Podbrdo.

Širite „Naš čolnič“!

ABADIE?

Evo vam

Abadie

Najizvrstnejši
cigaretni papir

GLASOVIR (pianino) znamke »Bremitz«, skoraj nov, je na prodaj via Monache št. 14/II. nadstropje.

SLUŽKINJE, sobarice, kuharice rabi posredovalnica za službe Gorica Via Mazzini 6 (na dvorišču).

Naš zobozdravnik

doktor Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobeh, sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila

v GORICI - na Travniku 20.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50 — Brzjavni naslov: Ljubljanska banka

Delniška glavnica	CENTRALA	Rezerva S H S
in rezerve:	LJUBLJANA	Din.
Din. 50,000.000		10,000.000

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4½%. Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja.

Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje

Ako želite nakupiti dobro blago in elegantno izgotovljene obleke po najnižji ceni obrnite se edino na domačo tvrdko

Andrej Mavrič

Via Carducci 3 — G O R I C A — Via Carducci 3

Tam dobite blago po sledečih cenah:

Družinsko platno 150 cm.	od L. 8.— naprej	Krminsko za srajca	od L. 3.50 naprej
Madonna 150 cm.	„ „ 8.— „	Saten črn in barvan	„ „ 3.50 „
Madonna 80 cm.	„ „ 3.50 „	Naglavne rute	„ „ 2.50 „
Madapolan Reclam 80 cm.	„ „ 3.— „	Panama za srajce boljše vrste	„ „ 4.80 „
„ Sposalizio 80 cm.	„ „ 4.50 „	Popelin za ženske obleke	„ „ 14.50 „
Kuhinjske brisače	„ „ 1.90 „	Volno fina Gaberden	„ „ 23.— „
Prtiči	„ „ 2.50 „	Moške hlače	„ „ 14.— „
Brisače	„ „ 3.— „	„ srajce	„ „ 15.— „
Odeje volnene	„ „ 34.— „	„ spodnje hlače	„ „ 9.— „
„ „ finejše vrste	„ „ 65.— „	Ženske srajce	„ „ 8.— „
„ „	„ „ 50.— „	Žamet moški	„ „ 9.— „
Posteljna pregrinjala bela in barvana	„ „ 25.— „	Hlačovina	„ „ 4.— „
Gradl za postelje	„ „ 3.20 „	Moške obleke	„ „ 60.— „
Zephir za srajce	„ „ 3.— „	Obleke otroške	„ „ 30.— „
Perkali rožasti	„ „ 3.20 „	Izgotovljene štramace	„ „ 50.— „
		Velika izbira moškega sukna	„ „ 10.— „

Velika izbira kožuhovine po tovarniških cenah.

Velika krojačnica, katera sprejme vsako naročilo ter ga izvrši točno in po zmernih cenah.

Za vsako naročilo se jamči.

Za obilen obisk se najtopleje priporoča udani

ANDREJ MAVRIČ - trgovec

Na drobno!

Na debelo!